

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Vtrùm paruuli ante vsum rationis habeant verum dominium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

sublunaribus. Vnde Psal. 8. dicitur, *Omnia subiecta sunt sub pedibus eius, oves & boves, &c.* Cælestia corpora etsi condita sint ad hominis ministerium; tamen homo non propriè dicitur illorum dominus; quia nihil circa ea potest disponere, vel mutare: commoditatum tamen quæ ab illis percipiuntur, dominus dici potest.

DVBITATIO II.

Vtrum paruuli ante usum rationis habeant verum dominium.

6 **R**Esp. Habere verum dominium, vt patet ad Galat. 4. *Quanto tempore heres paruulus est, nihil differt a seruo, cum sit dominus omnium.* vbi Apostolus illi tribuit verum dominium hereditatis relictæ. Nec refert quòd careat vsu rationis, & libero arbitrio: quia etli ad vsum dominij requiratur vsus rationis; non tamen ad dominium ipsum habituale, quod immediatè fundatur in potentia. quòd autem non possint habere vsum istarum potentiarum, prouenit tantum ab impedimento extrinseco; scilicet ex redundantia humorum in cerebro. Idem dicendum de amantibus. Vide Victoriam relectione de Indis, numero 21. & 22.

DVBITATIO III.

Vtrum filij familias sub patria potestate constituti habeant dominium, & quarum rerum.

Magni refert hæc nosse, vt sciamus de quibus validè absque patris consensu possint disponere.

7 **S**uppono quadruplex genus *peculij* filijfamilias posse competere, *castrense, quasi castrense, aduentitium, profectiuum*: est communis sententia DD. Vide Silu. verbo Peculium. & Nauar. cap. 17. num. 142. *Castrense* dicitur quod in militia, vel occasione militiae partum, vt stipendia militum, & aliorum qui castra sequuntur; prædæ ex hostibus; donatiua ducum, vel commilitonum; testamenta & legata occasione militiae; mobilia, à parentibus, vel alijs data cuncti ad militiam, vel obsequium Principis, vel in illis versanti; item quæ in obsequio Principis in palatio, & quæ in custodia alicuius arcis acquiruntur. Denique omnia luca quæ mediante aliquo contractu ex talibus bonis proueniunt.

Quasi castrense dicitur omne id quod ex beneficio Ecclesiastico acquiritur. Imò quidquid acquiritur post clericatum, etiamsi aliàs esset aduentitium, vt expressè habetur Auth. Presbyteros. 1. C. de Episcopis & Clericis: quod valdè notandum. Item quidquid acquiritur officio publico, non mechanico, vt Iudicis, Aduocati, Tabellionis; vel professione alicuius artis liberalis; & quod datur intuitu talis functionis, vt libri qui dantur à parente vel alio ei qui artem profecturus liberalem; & quod liberalitate Principis. denique quod ab aliquo datur filiofamilias, vt sit tamquam castrense; seu vt ipse tantum, non pater, habeat vsumfructum. vocantur hæc quasi castrensia,

quia habent priuilegium castrensiū, etsi verè castrensia non sint: & quia clerici sunt milites spirituales.

Aduentitium, quod non prouenit à parente, respectu cuius dicitur aduentitium; neque eius causa vel intuitu principaliter datur; (sic enim esset profectiuum) sed successione, vel donatione alio intuitu facta, vel industria propria, vel fortuitò ei obuenit; ita tamen vt non sit castrense, aut quasi castrense: vt si inueniat thesaurum; si lucretur negotiando ex pecunia furtiua, aut mutuo accepta; tunc enim lucrum est peculium aduentitium; si in domo parentis aliquid extra ordinem lucretur, præstitis ordinarijs operis ad quas tenetur; si plus lucretur quàm consumit, & insinuet se cupere lucrum: si non insinuat, censetur id concedere amor parentis. de quo vide infra c. 12. nu. 81. Mortua matre ante patrem, bona materna sunt aduentitia filio respectu patris. Non tamen si pater præmoriatur, eius bona sunt aduentitia filio respectu matris: quia hoc ius oritur ex patria potestate, quam non habet mater in filium. Vide Nauar. & Silu. supra, & Molinam disp. 9. & 232. & L. 4. & 6. C. de bonis quæ lib. in potestate, &c.

Profectiuum est quod prouenit à parente viuo, vel principaliter & proximè eius causa datur; nec est castrense, aut quasi castrense, vt sunt ea quæ à parentibus conceduntur filiis, vt ea administrant; & quæ dantur filio ab alijs ob amicitiam vel obsequium parentum: secus si ob amicitiam, vel obsequium filij. L. 6. C. de bonis quæ lib. & c. & Silu. supra cum Nauar.

His positis, Dico Primò, Filiusfamilias habet plenum dominium in peculio castrensi & quasi castrensi; ita vt tota proprietates, & vsusfructus, & administratio horum bonorum sit penes filium. Ita communiter DD. Vide Nauar. & Silu. supra, sunt enim aperta iura. 7. & C. de Castrensi peculio.

Hinc sequitur Primò, filium de his posse disponere, non secus ac si esset paterfamilias, per donationes vel contractus, imò etiam per testamentum & vltimas voluntates: si tamen sit pubes. i. si expleuerit annum 14. ante enim hoc tempus testari nequit. L. A qua ætate. 5. 7. Qui test. fac. poss. qua de re infra cap. 19. dubit. 4.

Sequitur Secundò, parentem ex his bonis non posse sibi quiddam vsurpare; nisi quantum necessarium ad alimenta filij, cum illum ex suis alit; alioquin tenetur ad restitutionem, si filius velit, quòd si filius non speret futurum vt parens restituat, potest vti occulta compensatione, vel mortuo parente petere à coheredibus: quod est notandum.

Dico Secundò, *Peculij aduentitij* filius est dominus directus, seu proprietarius: non tamen habet vsumfructum, seu vtilitatem, quamdiu est sub patria potestate; exceptis aliquot casibus. Primus est, Si pater filio econdonet vsumfructum. hoc enim non est donare de suis, (quod facere non potest) sed non vsurpare de bonis filij. vnde filius non tenetur hoc conferre in suam legitimam, quando cum fratribus cernet hereditatem paternam. Secundus est, Si aliquid donetur filio, ea lege vt parens vsumfructum non habeat: tunc enim filius habebit etiam vsumfructum: vt Nauar. supra. Tertius, Si aliquid ei donetur patre contradicente. non enim est æquum vt parens ex eo commodum reportet. Quartus, Si vsusfructus alicuius rei filio relictus sit: tunc enim parens nihil habe-